

Πίνακας Περιεχομένων Αποδελτίωσης Δημόσιας Διαβούλευσης

Πίνακας Περιεχομένων Αποδελτίωσης Δημόσιας Διαβούλευσης.....	1
ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ.....	3
1. Εισαγωγικό Σημείωμα	3
1.1 Εισαγωγή.....	3
1.2 Συμμετέχοντες	3
2. Επιτελική Σύνοψη	4
3. ΕΝΟΤΗΤΑ Α : «Γενικές πληροφορίες»	7
2.1 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με το Ε.Π. «Ψηφιακή	
Σύγκλιση» – βασικότερα προβλήματα εφαρμογής	7
2.1.1 Επιτάχυνση των διαδικασιών του προγράμματος	7
2.1.2 Αναγκαιότητα Στόχευσης και Στρατηγικού Σχεδιασμού Προγράμματος	
7	
2.1.3 Αναγκαιότητα στρατηγικής των κρατικών δομών σε σχέση με ΤΠΕ.....	7
2.1.4 Οριζόντιος συντονισμός δράσεων.....	8
2.1.5 Καταγραφή Υπάρχουσας Κατάστασης ως προϋπόθεσης ορθού	
σχεδιασμού επόμενων βημάτων.....	8
2.1.6 Προβλήματα Ορθής Υλοποίησης, Λειτουργίας και Αξιοποίησης Έργων	
στην Δημόσια Διοίκηση	8
2.1.7 Προβλήματα ανάπτυξης/ανταγωνιστικότητας των εταιριών ΤΠΕ.....	9
2.1.8 Τυποποίηση, πιστοποίηση και διαλειτουργικότητα προϊόντων και	
υπηρεσιών	9
2.1.9 Προώθηση της καινοτομίας και των παραγωγικών επενδύσεων	9
2.1.10 Υπάρχοντες Προτάσεις Πράξεων	9
2.1.11 Επίλυση Θεσμικών και Τεχνολογικών Ελλείψεων	9
2.1.12 Διαδικασίες Αξιολόγησης	9
2.1.13 Διαφάνεια	9
2.1.14 Προσβασιμότητα	10
2.2 Γενικές προτεραιότητες της πολιτικής στον τομέα των ΤΠΕ.....	10
2.2.1 Διαλειτουργικότητα και Ολοκλήρωση Συστημάτων	10
2.2.2 Προσβασιμότητα	10
2.2.3 Ευθυγράμμιση με το Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση.....	10
2.2.4 Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Εμπειριών και Καλών Πρακτικών.....	11
2.2.5 Σώμα εθελοντικής παρακολούθησης.....	11
2.2.6 Επιπρόσθετες Πρωτοβουλίες	11
2.2.7 Σωστή Στελέχωση Έργων	11
2.2.8 Υπηρεσίες Μεταφορών	12
2.2.9 Προσβασιμότητα	12
3. Ενότητα Β: «Πλαίσιο στόχευσης των Προσκλήσεων του Προγράμματος»	12
3.1 Σύγχρονη Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.....	12
3.1.1 Στοχευμένες Δράσεις και Προσκλήσεις.....	12
3.1.2 Επιπλέον Προτεραιότητες-Δράσεις-Παρεμβάσεις.....	13

3.1.3	Προβλήματα Λειτουργίας των συστημάτων	13
3.1.4	Ισχυρή Πολιτική Βούληση.....	14
3.1.5	Συμμετοχή Πολιτών και Δημοσίων Λειτουργιών	14
3.2	Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας μέσω των ΤΠΕ	14
3.2.1	Ενίσχυση ΜΜΕ.....	14
3.2.2	Ενίσχυση-Επιδότηση Επιχειρήσεων	15
3.2.3	Θεματικές Περιοχές	15
3.2.4	Αναγνώριση Niche Markets.....	15
3.2.5	Υποστήριξη ΑΜΕΑ.....	16
3.3	Ανάπτυξη και αξιοποίηση ψηφιακών υποδομών και περιεχομένου	16
3.3.1	Ευρυζωνικότητα - Τηλεπικοινωνιακές Υποδομές και Υπηρεσίες.....	16
3.3.2	Ηλεκτρονικές Υποδομές και Υποδομές Υπηρεσιών.....	17
3.3.3	Ψηφιακό Περιεχόμενο.....	17
4	Ενότητα Γ «Κοινές αρχές και στρατηγικές για την εξασφάλιση των στόχων του Προγράμματος».....	18
4.1	Εισαγωγή τεχνολογιών και μεθοδολογιών που αφορούν το σύνολο των παρεμβάσεων	18
4.1.1	Cloud Computing	18
4.1.2	Πολυκαναλική Διάθεση	19
4.1.3	Διαλειτουργικότητα	19
4.1.4	Ισότιμη Υποστήριξη Εμπορικού Λογισμικού και του Ελεύθερου Λογισμικού (ΕΛ) ή/και του Λογισμικού Ανοιχτού Κώδικα (ΛΑΚ)	19
4.1.5	Ανοιχτά Δεδομένα	20
5	Ενότητα Δ «Γενικές Προτάσεις»	20

ΑΠΟΔΕΛΤΙΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗ

1. Εισαγωγικό Σημείωμα

1.1 Εισαγωγή

Το Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας έθεσε σε δημόσια διαβούλευση κείμενο με συγκεκριμένες αρχές και απόψεις για τον ανασχεδιασμό, την οργάνωση και λειτουργία του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ψηφιακή Σύγκλιση», που στοχεύει στην Ψηφιακή Σύγκλιση της χώρας μέσω αξιοποίησης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ). Η διαβούλευση οργανώθηκε στις παρακάτω τέσσερις βασικές ενότητες:

- Ενότητα Α: «Γενικές πληροφορίες», με στόχο τη συλλογή απόψεων και σχόλια για τη γενικότερη εκτίμηση και το σχεδιασμό της οργάνωσης του προγράμματος.
- Ενότητα Β: «Πλαίσιο στόχευσης των Προσκήσεων του Προγράμματος», με στόχο τη συλλογή σχολίων πάνω σε συγκεκριμένους στόχους και προτεραιότητες του προγράμματος που έχουν τεθεί στο πλαίσιο άσκησης της πολιτικής του Υπουργείου.
- Ενότητα Γ: «Κοινές αρχές και στρατηγικές για την εξασφάλιση των στόχων του Προγράμματος», για το σχολιασμό συγκεκριμένων ενεργειών για την καλύτερη, οικονομικότερη και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των ΤΠΕ, με στόχο την ευεργετικότερη δυνατή επίδραση του προγράμματος σε όλες τις πτυχές και δράσεις του πολίτη.
- Ενότητα Δ: «Γενικές Προτάσεις», που έδωσε τη δυνατότητα ελεύθερης διατύπωσης προτάσεων για το πρόγραμμα.

Για κάθε μια από τις παραπάνω ενότητες, η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού παρέθεσε συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις προς σχολιασμό από πολίτες, φορείς και επιχειρήσεις. Σημειώνεται ότι πολλές από τις ενότητες εξειδικεύονταν σε πιο συγκεκριμένες υποενότητες προκειμένου να διευκολυνθεί η διατύπωση συγκεκριμένων σχολίων.

1.2 Συμμετέχοντες

Η διαβούλευση ξεκίνησε στις 23/03/2010 και ολοκληρώθηκε επιτυχώς στις 30/04/2010, με τη συμμετοχή εκατοντάδων πολιτών, αλλά και αρκετών φορέων και εταιριών που δραστηριοποιούνται παραγωγικά στο χώρο των ΤΠΕ. Ειδικότερα, σε επίπεδο εταιριών, φορέων και κοινωνικών εταίρων, συμμετείχαν μεταξύ άλλων: ο ΣΕΠΕ (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδος), ο Σύνδεσμος Εταιριών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος (ΣΕΣΜΑ), η Ericsson Ελλάδας, ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ Α.Ε.), η PC Systems, η Quint Wellington Redwood Hellas, η Data Concept A.E., η Eworx Consulting, η GEOSERVICE, η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ), το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης

(ΕΚΤ), η Ένωση Πληροφορικών Ελλάδας (Ε.Π.Ε), η Ένωση Μηχανικών – Επιστημόνων Τηλεπικοινωνιών ΟΤΕ (ΕΜΗΕΤ), η Εταιρεία Κοινωνικής και Πολιτιστικής Στήριξης "Νόστος", το Περιοδικό «ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΤΩΡΑ». Παράλληλα, σχόλια για το πρόγραμμα Ψηφιακή Σύγκλιση έγιναν και από εκπροσώπους άλλων φορέων, όπως η Αναπτυξιακή Ηρακλείου ΑΑΕ ΟΤΑ, το Ίδρυμα Λαμπράκη, η Πανελλήνια Ομοσπονδία Αυτοκινητιστών Υπεραστικών Συγκοινωνιών (ΠΟΑΥΣ), το αστικό ΚΤΕΛ Κατερίνης. Σημειώνεται ότι η παραπάνω λίστα δεν είναι εξαντλητική. Η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού, ευχαριστεί θερμά όλους του συμμετέχοντες και δεσμεύεται να μελετήσει προσεκτικά όλες τις δημιουργικές προτάσεις.

2. Επιτελική Σύνοψη

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης κατατέθηκαν εκατοντάδες σχόλια, τα οποία συνέθεσαν μια εξαιρετικά χρήσιμη συζήτηση για την πορεία και τις προοπτικές του ΕΠ Ψηφιακή Σύγκλιση. Τα κυριότερα σχόλια των πολιτών αφορούσαν το στρατηγικό σχεδιασμό και τη λειτουργία του προγράμματος, τις προτεραιότητες του προγράμματος για τη Δημόσια Διοίκηση και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, την ενίσχυση των επιχειρήσεων μέσω του προγράμματος, τις προτεινόμενες οριζόντιες τεχνολογικές παρεμβάσεις, αλλά και τις απαιτούμενες ευρυζωνικές και ηλεκτρονικές υποδομές. Τα σχόλια αυτά λαμβάνονται ήδη υπόψη στην οριστικοποίηση των αρχών και των διαδικασιών που θα διέπουν την εκτέλεση του προγράμματος, όπως εξηγείται και στις παρακάτω παραγράφους.

Με δεδομένη τη γενικότερη οικονομική συγκυρία αλλά και ειδικότερα των εταιριών του κλάδου πληροφορικής, εταιρίες και φορείς τόνισαν ότι το ΕΠ ΨΣ θα πρέπει να προχωρήσει χωρίς καμιά παραπάνω καθυστέρηση. Σημειώθηκε ότι η διαβούλευση αλλά και οι ενδεχόμενες διορθωτικές κινήσεις στα πλαίσια του ανασχεδιασμού του προγράμματος, δεν θα πρέπει να αποτελέσουν αιτίες για επιπρόσθετες καθυστερήσεις. Η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού κατανοεί την ανάγκη αυτή και δεσμεύεται για την άμεση προώθηση της υλοποίησης του προγράμματος (π.χ. μέσω άμεσης εντάξεων έργων, νέων προσκλήσεων κλπ.) ανεξάρτητα από τις διαρθρωτικές αλλαγές που θα προωθηθούν (παράλληλα) με στόχο τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας του προγράμματος.

Στο επίπεδο του σχεδιασμού και της λειτουργίας του προγράμματος, η διαβούλευση ανέδειξε την ανάγκη να τεθούν συγκεκριμένοι στόχοι για το πρόγραμμα, οι οποίοι να αποτυπώνονται σε στοχευμένες προσκλήσεις και δράσεις. Οι προσκλήσεις και δράσεις αυτές θα πρέπει άμεσα να αντικαταστήσουν τις γενικόλογες και ασαφείς προσκλήσεις του πρόσφατου παρελθόντος. Κάνοντας ένα βήμα παραπάνω, οι πολίτες ζήτησαν να είναι οι στόχοι του προγράμματος συγκεκριμένοι, ουσιαστικοί και μετρήσιμοι, τόσο σε επίπεδο προσκλήσεων, όσο και σε επίπεδο συγκεκριμένων δράσεων. Παράλληλα οι στόχοι αυτοί ζητήθηκε να παρακολουθούνται τακτικά με τρόπο διαφανή και προσβάσιμο στους πολίτες. Ανταποκρινόμενη στις παραπάνω απαιτήσεις η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού, θα προχωρήσει στη διατύπωση συγκεκριμένων στόχων σε επίπεδο προγράμματος, προσκλήσεων και όπου είναι δυνατό και συγκεκριμένων δράσεων.

Η διατύπωση των στόχων αυτών θα συνοδεύονται και από συγκεκριμένες δεσμεύσεις σε επίπεδο προϋπολογισμού.

Σε σχέση με το σχεδιασμό του προγράμματος οι πολίτες τόνισαν τη σημασία του ορθού επιχειρησιακού σχεδιασμού των έργων, βάσει πραγματικών και ουσιαστικών αναγκών των τελικών αποδεκτών. Ακόμα τονίστηκε το ότι θα πρέπει να υπάρχει συντονισμός μεταξύ των διαφόρων έργων, με στόχο την εξυπηρέτηση των γενικότερων στρατηγικών στόχων του. Σημειώθηκε ακόμα η σημασία της καταγραφής των υπαρχόντων έργων και συστημάτων, με στόχο την καλύτερη δυνατή αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης ως προϋπόθεσης για το σχεδιασμό μελλοντικών δράσεων. Προς τις παραπάνω κατευθύνσεις η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού, έχει ήδη ξεκινήσει στενή συνεργασία με τους φορείς άσκησης πολιτικής, ώστε να καταγραφούν οι ανάγκες τους, αλλά και να σχεδιαστεί η στρατηγική τους σε σχέση με συστήματα/έργα ΤΠΕ. Στόχος είναι η ευθυγράμμιση της επιχειρησιακής στρατηγικής των φορέων, με τη στρατηγική τους για ΤΠΕ. Η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού θα επιδιώξει κάθε φορέας άσκησης πολιτικής (π.χ. Υπουργεία) να καταρτίσει την στρατηγική του σε σχέση με έργα ΤΠΕ, που θα περιλαμβάνει συγκεκριμένους επιχειρησιακούς στόχους, τα έργα που θα τους εξυπηρετήσουν αλλά και η εξέλιξη των έργων σε βάθος χρόνου. Στο παραπάνω, η Ειδική Γραμματεία θα επιδιώξει και τη συνέργεια και το συντονισμό σχετικών έργων, με έμφαση σε συμπληρωματικές προσκλήσεις αλλά και την ουσιαστική διαλειτουργικότητα των έργων (σε επιχειρησιακό επίπεδο) όπως τονίζεται και στη συνέχεια.

Στο επίπεδο της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης οι πολίτες πρότειναν σειρά παρεμβάσεων-έργων άμεσης προτεραιότητας, πολλά από τα οποία σχεδιάζονται ήδη από την Ειδική Γραμματεία στο πλαίσιο της υποστήριξης του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΠΣΑ). Σημειώθηκαν όμως και αρκετές ιδέες για άλλες δράσεις (π.χ. δημιουργία εθνικών μητρώων, ενεργειακής διαχείρισης, πράσινων υποδομών, εκπαίδευσης δημόσιων λειτουργών) που θα ληφθούν υπόψη στη διαμόρφωση μελλοντικών προσκλήσεων. Οι πολίτες τόνισαν ακόμα τη σημασία της εκπαίδευσης δημόσιων λειτουργών και πολιτών σε θέματα ΤΠΕ, την αναγκαιότητα θεσμικών παρεμβάσεων για την καλύτερη υιοθέτηση και λειτουργία ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα, καθώς και την ισχυρή πολιτική βούληση για την προώθηση των ΤΠΕ ως προϋπόθεση επιτυχίας του προγράμματος.

Σχετικά με την ενίσχυση επιχειρήσεων, οι πολίτες ζήτησαν απλές, άμεσες διαδικασίες ενίσχυσης, με αυστηρούς όμως ελέγχους ως προς την τήρηση των κανόνων και την επίτευξη των τελικών αποτελεσμάτων. Ζητήθηκε να δοθεί έμφαση σε παραγωγικές επενδύσεις με καινοτομικό χαρακτήρα, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ανάπτυξη και εξωστρέφεια/εξαγωγές. Ακόμα δόθηκε έμφαση στην υποστήριξη της συνεργασίας των ελληνικών επιχειρήσεων. Στα άμεσα πλάνα της Ειδικής Γραμματείας είναι η άμεση χρηματοδότηση επιχειρήσεων για την ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών, στη βάση όμως συγκεκριμένων επιχειρηματικών σχεδίων που να περιλαμβάνουν δημιουργία θέσεων εργασίας, παραγωγή και εξαγωγή προϊόντων αλλά και συγκεκριμένες μελέτες βιωσιμότητας.

Στο θέμα των υποδομών σημειώθηκε η ανάγκη για την καθολική επέκταση των ευρυζωνικών υποδομών στο σύνολο της Ελληνικής επικράτειας, αλλά και την επέκταση ασύρματων και οικιακών υποδομών. Σε σχέση με τις παραπάνω υποδομές σημειώθηκε και ένα μεγάλο σύνολο υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (π.χ. ψηφιακή τηλεόραση, WebTV, οικιακά δίκτυα) τις οποίες θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν οι παραπάνω ευρυζωνικές υποδομές. Από εταιρίες ζητήθηκαν θεσμικές ρυθμίσεις αλλά και υποστήριξη ιδιωτών επενδυτών.

Στο επίπεδο των ηλεκτρονικών υποδομών, υπήρξε μεγάλη συζήτηση για την αναγκαιότητα, την ωριμότητα και τα πλεονεκτήματα προσεγγίσεων cloud computing. Αν και αποτελεί μια διεθνή τάση, αρκετοί συμπολίτες μας αμφισβήτησαν τα οφέλη του, ενώ άλλοι στάθηκαν σε ζητήματα (π.χ. ασφάλεια-εμπιστευτικότητα δεδομένων, μοντέλο προμήθειας) που δεν έχουν ακόμα επιλυθεί. Ταυτόχρονα όμως πολλοί πολίτες τόνισαν τη σημασία και τα πλεονεκτήματα πιο ώριμων προσεγγίσεων παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών (π.χ. SaaS, IaaS, virtualisation, managed services) που είναι πια άμεσα υλοποιήσιμα, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση του cloud computing. Η Ειδική Γραμματεία εκπονεί μια σταδιακή μελέτη-μετάβασης σε τέτοια μοντέλα παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών, στην εξέλιξη των οποίων θα εξεταστεί και η μετάβαση στο cloud computing. Σε κάθε περίπτωση οι όποιες εξελίξεις θα καθοριστούν με βάση ρεαλιστικά/απτά αποτελέσματα στο πλαίσιο έργων-πilotων.

Στο γενικότερο επίπεδο οριζόντιων τεχνολογικών παρεμβάσεων, οι πολίτες σημείωσαν τη σημασία της ουσιαστικής επιχειρησιακής διαλειτουργικότητας των έργων, η οποία θα πρέπει να πάρει σάρκα και οστά, πέρα από τη διατύπωση-υλοποίηση τεχνολογικών προδιαγραφών. Για το σκοπό αυτό η Ειδική Γραμματεία σχεδιάζει τη συγκρότηση ομάδας που θα εξετάζει και θα ελέγχει τη διαλειτουργικότητα των συστημάτων, ως προϋπόθεση της οριστικής παραλαβής τους. Θετικά σχόλια έλαβαν σε γενικές γραμμές και οι προοπτικές πολυκαναλικής διάθεσης, αλλά και ισότιμης υποστήριξης εμπορικού και ελεύθερου λογισμικού καθώς και του λογισμικού ανοιχτού κώδικα.

Οι πολίτες έδειξαν ενθουσιασμό για πρόσβαση σε ανοιχτά δεδομένα και ψηφιακές βιβλιοθήκες, δίδοντας μάλιστα και σειρά παραδειγμάτων ψηφιακών βιβλιοθηκών ελεύθερης δημόσιας πρόσβασης που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στο άμεσο μέλλον. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η πρόσβαση σε ανοιχτά δεδομένα, συνδυάστηκε κατά κόρον από τους πολίτες με το κορυφαίο ζήτημα της διαφάνειας. Ζητήθηκε να υπάρχει δημοσίευση όλων των δεδομένων που άπτονται του προγράμματος στο διαδίκτυο, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας. Η Ειδική Γραμματεία δεσμεύεται για τη δημοσίευση των σχετικών δεδομένων, που άπτονται πολλαπλών πτυχών του προγράμματος (π.χ. έργα/δράσεις, προϋπολογισμοί, δικαιούχοι, αξιολογητές, αξιολογήσεις, τελικά αποτελέσματα).

Τέλος, στην ενότητα των γενικών προτάσεων, οι πολίτες διατύπωσαν πολλές ιδέες για τη βελτίωση του προγράμματος, αλλά και για συγκεκριμένες ευαίσθητες πτυχές του (π.χ. προσβασιμότητα, δημιουργία μητρώων, αξιοποίηση ελληνικών πανεπιστημίων, προτάσεις για χρηματοδότηση συγκεκριμένων

δράσεων/προσκλήσεων) τις οποίες η Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού δεσμεύεται να εξετάσει σε σχέση με το γενικότερο στρατηγικό σχεδιασμό του προγράμματος και τις άμεσες ενέργειες που σημειώθηκαν παραπάνω.

Στη συνέχεια παρουσιάζουμε για κάθε ενότητα μια αναλυτικότερη σύνοψη των κυριότερων σχολίων πολιτών και φορέων που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης.

3. ΕΝΟΤΗΤΑ Α : «Γενικές πληροφορίες»

2.1 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης αναφορικά με το Ε.Π.

«Ψηφιακή Σύγκλιση» – βασικότερα προβλήματα εφαρμογής

Στο πλαίσιο της ενότητας αυτής η Ειδική Γραμματεία συνόψισε τα προβλήματα εφαρμογής του προγράμματος έως σήμερα, με στόχο την διατύπωση ιδεών για την υπέρβασή τους και την επίτευξη συγκεκριμένων επιχειρησιακών στόχων (κάλυψη κανόνα «N+3», αναθέρμανση της πραγματικής οικονομίας, προώθησης παρεμβάσεων για την εθνική οικονομία). Τα κυριότερα σχόλια συνοψίζονται στα παρακάτω σημεία:

2.1.1 Επιτάχυνση των διαδικασιών του προγράμματος

Εταιρίες, πολίτες και κοινωνικοί εταίροι τόνισαν την ανάγκη άμεσης επιτάχυνσης των διαδικασιών του προγράμματος. Συγκεκριμένα τονίστηκε ότι έχει καταγραφεί μεγάλη καθυστέρηση στην εκτέλεση του προγράμματος, η οποία δεν επιτρέπει καμιά παραπάνω χρονοτριβή.

2.1.2 Αναγκαιότητα Στόχευσης και Στρατηγικού Σχεδιασμού Προγράμματος

Πολλοί πολίτες σημείωσαν τη διαφωνία τους με τον κατακλυσμό τεχνικών δελτίων στο πλαίσιο γενικόλογων προσκλήσεων, χωρίς συγκεκριμένη στόχευση. Παράλληλα τόνισαν ότι το πρόγραμμα θα πρέπει να έχει συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους που θα αποτυπώνονται στο σχεδιασμό του αλλά και τις θεματικές περιοχές του (ενέργεια, περιβάλλον, πράσινες πολιτικές).

2.1.3 Αναγκαιότητα στρατηγικής των κρατικών δομών σε σχέση με ΤΠΕ

Τονίστηκε η αναγκαιότητα ορθού επιχειρησιακού σχεδιασμού συστημάτων ΤΠΕ, με τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες της Διοίκησης, των Επιχειρήσεων αλλά και των Πολιτών. Οι πολίτες διέκριναν έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού από την πλευρά των δομών του κράτους (π.χ. των Υπουργείων) σε σχέση με την αξιοποίηση των ΤΠΕ. Πολλοί πολίτες έκριναν ότι δεν είναι σκόπιμη η χρηματοδότηση φορέων που δεν έχουν στρατηγική σχετικά με την επιχειρησιακή αξιοποίηση των ΤΠΕ. Κάποιοι τόνισαν ότι τέτοιες στρατηγικές είναι προϋπόθεση για τη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος υγιούς ζήτησης έργων ΤΠΕ.

Για τη διαμόρφωση των παραπάνω στρατηγικών σημειώθηκε η σημασία της ουσιαστική συνέργειας με το ΕΠ «Διοικητικής Μεταρρύθμισης», ώστε τα έργα ΤΠΕ να εξυπηρετήσουν ουσιαστικές ανάγκες της Δημόσιας Διοίκησης.

Από πρακτική σκοπιά, η διατύπωση της επιχειρησιακής στρατηγικής στο δημόσιο τομέα θα μπορούσε να βασιστεί σε διεθνώς αναγνωρισμένες καλές πρακτικές και πρότυπα για διαχείριση υπηρεσιών πληροφορικής (ITIL v3, PBSM, ISO/IEC 20000), διακυβέρνηση πληροφορικής (COBIT, DSG), ασφάλεια πληροφοριών (ISO/IEC 27001), διαχείριση Χαρτοφυλακίου Έργων Πληροφορικής (Val IT), διαχείριση Προγραμμάτων και Έργων Πληροφορικής (PMBOK, PRINCE2, ΕΛΟΤ) αλλά και προμήθεια υπηρεσιών (Διαχείριση Προμηθευτών, (Out)Sourcing, Shared Service Centers).

2.1.4 Οριζόντιος συντονισμός δράσεων

Έγινε λόγος για την ανάγκη οριζόντιων δομών συντονισμού, οι οποίες θα μπορέσουν να διασφαλίσουν τη συνέργεια διαφορετικών έργων, και τον ευρύτερο συντονισμό των στρατηγικών των διαφορετικών φορέων που αναφέρθηκαν παραπάνω.

2.1.5 Καταγραφή Υπάρχουσας Κατάστασης ως προϋπόθεσης ορθού σχεδιασμού επόμενων βημάτων

Τονίστηκε η αναγκαιότητα συστηματικής καταγραφής της υπάρχουσας κατάστασης, τόσο σε επίπεδο δεικτών (π.χ. μέσω του παρατηρητηρίου), όσο και επίπεδο υπαρχόντων υποδομών και συστημάτων. Η καταγραφή αυτή θεωρείται από πολίτες ιδιαίτερα σημαντική για τον ορθό σχεδιασμό του προγράμματος, μέσω στόχων που να είναι σαφείς, μετρήσιμοι, εφικτοί, ρεαλιστικοί και σαφώς ορισμένοι χρονικά (S.M.A.R.T GOALS).

2.1.6 Προβλήματα Ορθής Υλοποίησης, Λειτουργίας και Αξιοποίησης Έργων στην Δημόσια Διοίκηση

Σημειώθηκαν προβλήματα ορθής διοίκησης των έργων (σε επιχειρησιακό επίπεδο) αλλά και διάθεσης των εξειδικευμένων ανθρώπινων πόρων για την απρόσκοπτη λειτουργία τους. Η έλλειψη στελεχιακού δυναμικού με κατάλληλες δεξιότητες για την παραγωγική αξιοποίηση των έργων σημειώθηκε ως βασικός λόγος για τη μειωμένη απόδοση των ΤΠΕ στη δημόσια διοίκηση.

Στο επίπεδο της των έργων διοίκησης κάποιοι πολίτες πρότειναν τη στενή παρακολούθηση των έργων με στόχο την έγκαιρη ανάκλησή τους σε περιπτώσεις που βρίσκονται εκτός στόχων ή/και χρονοδιαγραμμάτων. Γενικότερα πολλοί πολίτες τόνισαν ακόμα την αδυναμία παραγωγικής αξιοποίησης των έργων από τη δημόσια διοίκηση.

Για την αντιμετώπιση των παραπάνω παθογενειών προτάθηκε η πιθανή δημιουργία «Ηλεκτρονικού Υπουργείου Πληροφορικής» με αντικείμενο το σχεδιασμό και τη διοίκηση των έργων/λύσεων ΤΠΕ.

2.1.7 Προβλήματα ανάπτυξης/ανταγωνιστικότητας των εταιριών ΤΠΕ

Οι πολίτες σημείωσαν ότι το πρόγραμμα δεν έχει έως τώρα βοηθήσει τις εταιρίες πληροφορικής στο να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους σε επίπεδο παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών. Παράλληλα διέκριναν μια έλλειψη εξειδίκευσης έργων και επιχειρήσεων, που οδηγεί τις επιχειρήσεις στο να εξαντλούνται σε προσπάθειες μικρής μεταποίησης υπαρχόντων τεχνολογιών.

2.1.8 Τυποποίηση, πιστοποίηση και διαλειτουργικότητα προϊόντων και υπηρεσιών

Σημειώθηκε ότι οι παραπάνω διαδικασίες είναι σε πολλές περιπτώσεις προβληματικές, παρά το γεγονός ότι η σημασία τους είναι μεγάλη.

2.1.9 Προώθηση της καινοτομίας και των παραγωγικών επενδύσεων

Σημειώθηκε η σημασία του να προωθηθούν παραγωγικές επενδύσεις μέσω του προγράμματος, σε τομείς όπως ο τουρισμός, το εξαγωγικό εμπόριο και η ανάπτυξη καινοτομικών υπηρεσιών. Σχετικά προτάθηκε και η χρηματοδότηση spin-offs, υπό την προϋπόθεση ότι τα προς ανάπτυξη προϊόντα και υπηρεσίες τους περνούν από άρτια διαδικασία αυστηρής αξιολόγησης και έχουν εμφανή βιωσιμότητα.

2.1.10 Υπάρχοντες Προτάσεις Πράξεων

Σημειώθηκε ανησυχία για το χρονοδιάγραμμα των όποιων αλλαγών, και την τύχη των πολλών πράξεων που έχουν ήδη ωριμάσει/κατατεθεί/εγκριθεί.

2.1.11 Επίλυση Θεσμικών και Τεχνολογικών Ελλείψεων

Αρκετοί πολίτες επεσήμαναν την αναγκαιότητα αντιμετώπισης ελλείψεων σε επίπεδο θεσμικό (π.χ. ψηφιακή υπογραφή), αλλά και τεχνολογικό (ευρυζωνικότητα).

2.1.12 Διαδικασίες Αξιολόγησης

Σημειώθηκε η αναγκαιότητα στοχευμένης, ποσοτικής και πλήρως διαφανούς αξιολόγησης των προς ένταξης πράξεων, λαμβάνονται υπόψη την ουσιαστική ευθυγράμμισή τους με τους στρατηγικούς στόχους του προγράμματος. Ακόμα ζητήθηκε η δημιουργία μιας αυστηρά καθορισμένης μεθοδολογίας αξιολόγησης των προτάσεων, βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων και προτύπων. Πρέπει να αντιμετωπιστούν παθογένειες των διαδικασιών αξιολόγησης του παρελθόντος (π.χ. η υιοθέτηση του μοντέλου της συγκριτικής αξιολόγησης για ανομοιογενείς σε φυσικό αντικείμενο και προϋπολογισμό προτάσεις).

2.1.13 Διαφάνεια

Σημειώθηκε η σημασία του να είναι απόλυτα διαφανής στους πολίτες η εκτέλεση του ΕΠ ΨΣ, μέσω της δημοσίευσης δικαιούχων φορέων, αναδόχων, περιγράφων έργων, προϋπολογισμών έργων, αλλά και τελικών αποτελεσμάτων. Παράλληλα

σημειώθηκε η ανάγκη να υπάρχει πρόσβαση στις τελικές αξιολογήσεις των πράξεων.

2.1.14 Προσβασιμότητα

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) (<http://www.esaea.gr>), τόνισε τη σημασία της αναγκαιότητας της προσβασιμότητας όλων των συστημάτων του προγράμματος, και η μέτρησή της βάση συγκεκριμένων δεικτών. Παράλληλα ζήτησε τον ουσιαστικό έλεγχο και την τήρηση συγκεκριμένων προδιαγραφών προσβασιμότητας, οι οποίες έως τώρα δεν τηρούνται από τους αναδόχους, ενώ δεν έχει γίνει κανένας απολύτως έλεγχος σχετικά με την τήρησή τους από τις Διαχειριστικές Αρχές.

2.2 Γενικές προτεραιότητες της πολιτικής στον τομέα των ΤΠΕ

Τα σχόλια των πολιτών για την εν λόγω υποενότητα συνοψίζονται στα παρακάτω σημεία:

2.2.1 Διαλειτουργικότητα και Ολοκλήρωση Συστημάτων

Οι πολίτες αναφέρθηκαν στη σημασία κανόνων και προϋποθέσεων διαλειτουργικότητας με ιδιαίτερη έμφαση στη διαλειτουργικότητα πηγών δεδομένων, οργανωτικών δομών και εφαρμογών.

Ως επέκταση του θέματος της διαλειτουργικότητας, πολλοί πολίτες έκαναν ιδιαίτερη μνεία στην ανάγκη ενοποίησης δεδομένων και πληροφοριών στη δημόσια διοίκηση ώστε να μη ζητούνται από τους πολίτες οι ίδιες πληροφορίες περισσότερες από μια φορές, ενώ η διακίνηση των πληροφοριών να μην απαιτεί έγγραφα.

2.2.2 Προσβασιμότητα

Καθιέρωση της προσβασιμότητας (accessibility) σαν μια ακόμα βασικής αρχής-προτεραιότητας για όλα τα συστήματα ΤΠΕ.

2.2.3 Ευθυγράμμιση με το Ε.Π. Διοικητική Μεταρρύθμιση

Η ευθυγράμμιση του προγράμματος με το ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση θεωρείται βασική προτεραιότητα για τους πολίτες. Στο πλαίσιο της ευθυγράμμισης αυτής, η εμπλοκή των φορέων στο επιχειρησιακό τμήμα των έργων σημειώθηκε ως ιδιαίτερα σημαντική, προκειμένου οι ΤΠΕ να εξυπηρετήσουν τις επιχειρησιακές διαδικασίες της δημόσιας διοίκησης. Επιπρόσθετα, διαδικασίες BPR αναδιάρθρωσης διαδικασιών στη δημόσια διοίκηση χαρακτηρίστηκαν ως ιδιαίτερα σημαντικές για την υλοποίηση πετυχημένων έργων.

Οι πολίτες ζήτησαν ακόμα μια αναλυτική περιγραφή του τρόπου και του μηχανισμού υλοποίησης του προγράμματος.

2.2.4 Αξιοποίηση Ευρωπαϊκών Εμπειριών και Καλών Πρακτικών

Το πρόγραμμα λοιπόν θα πρέπει να χρησιμοποιήσει ή και να βασισθεί στην ευρωπαϊκή εμπειρία, τόσο στο επίπεδο των στόχων, όσο και του τρόπου επίτευξής τους. Σε κάθε περίπτωση όμως οι ευρωπαϊκές εμπειρίες θα πρέπει να προσαρμόζονται στα ιδιαίτερα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας. Παράλληλα, οι στόχοι θα πρέπει να είναι σαφείς, επιτεύξιμοι, μετρήσιμοι, χρονικά προσδιορισμένοι και αντιστοιχισμένοι σε συγκεκριμένα έργα και φορείς, που θα είναι υπεύθυνοι για την επίτευξή τους.

2.2.5 Σώμα εθελοντικής παρακολούθησης

Προτάθηκε η δημιουργία ενός σώματος από εθελοντές πολίτες και φορείς (κατά προτίμηση σχετικούς με τα αντικείμενα του προγράμματος), που θα παρακολουθήσουν συστηματικά την εκτέλεση του προγράμματος και θα δημοσιεύουν τις δικές τους εκθέσεις και προτάσεις για την καλή εκτέλεση και διαχείριση του προγράμματος.

2.2.6 Επιπρόσθετες Πρωτοβουλίες

- Υιοθέτηση και χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την σχετική μείωση της απόστασης στην χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.
- Πλήρης ψηφιοποίηση δεδομένων και υπηρεσιών.
- Χρήση του διαδικτύου για τις καθημερινές εργασίες του πολίτη εύκολα, γρήγορα και με ασφάλεια.
- Μείωση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, με έμφαση σε κοινωνικές ομάδες όπως οι ηλικιωμένοι και όσοι ζουν σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές
- Επένδυση στην ενίσχυση ελληνικών προϊόντων και λύσεων πληροφορικής για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας. Οι πρωτοβουλίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν ενίσχυση, ανάπτυξη και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της κουλτούρας εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και όλων των κλάδων με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.
- Ενίσχυση των επιστημόνων πληροφορικής της χώρας.
- Εκπαίδευση χρηστών και του πληθυσμού – Εξέλιξη ΔΥ βάση γνώσεων πληροφορικής.
- Έμφαση στην υποστήριξη του ΠΣΑ.
- Αξιοποίηση ελεύθερου λογισμικού για την οικονομικότερη υλοποίηση και λειτουργία των έργων πληροφορικής.

2.2.7 Σωστή Στελέχωση Έργων

Σε σχέση με τη σωστή στελέχωση έργων έγινε αναφορά σε αναγκαιότητα για θεσμικές παρεμβάσεις για τη σωστή στελέχωση των έργων πληροφορικής. Αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν:

- Την κατάρτιση και αξιοποίηση μητρώων με βάση αυστηρούς κανόνες.

- Τη δημιουργία διυπουργικών ομάδων εργασίας με αυξημένες αρμοδιότητες που θα μπορούν να φέρουν άμεσα στοχοθετημένα αποτελέσματα σε έργα πληροφορικής.

2.2.8 Υπηρεσίες Μεταφορών

Από τους αυτοκινητιστές υπεραστικών λεωφορείων έγινε ιδιαίτερη αναφορά στη χρήση εφαρμογών ΤΠΕ για αναβαθμισμένες υπηρεσίες προς τους πολίτες σχετικά με την προμήθεια του εισιτηρίου, με τρόπους πληροφόρησης των επιβατών για χρόνους άφιξης και αναζήτηση γραμμών εξυπηρέτησης. Παράλληλα ζητήθηκε η συνέχιση της δημοσίευσης προσκλήσεων με τελικούς δικαιούχους τους φορείς άσκησης αστικών συγκοινωνιών.

2.2.9 Προσβασιμότητα

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), τόνισε την ανάγκη δράσεων για την αδιάλειπτη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στα αποτελέσματα των έργων. Συγκεκριμένα, ζήτησε έλεγχο για την ορθή εφαρμογή των προδιαγραφών προσβασιμότητας, τόσο στην αρχή όσο και στο τέλος των έργων, αλλά και την ύπαρξη διαφάνειας και ξεκάθαρων όρων συμμετοχής στα υπό ανάθεση έργα. Ακόμα, σημειώθηκαν προδιαγραφές που θα πρέπει να τηρούνται στο πλαίσιο διαδικτυακών εφαρμογών.

3 Ενότητα Β: «Πλαίσιο στόχευσης των Προσκλήσεων του Προγράμματος»

3.1 Σύγχρονη Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

Τα σχόλια των πολιτών για την εν λόγω υποενότητα συνοψίζονται στα παρακάτω σημεία:

3.1.1 Στοχευμένες Δράσεις και Προσκλήσεις

Οι πολίτες συμφώνησαν στην αναγκαιότητα συγκεκριμένων και στοχευμένων δράσεων για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Στοχευμένες προσκλήσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζουν διαπιστωμένες και επιχειρησιακά ώριμες ανάγκες των φορέων, χωρίς την αντίληψη ότι κάθε φορέας θα πρέπει να πάρει ένα μέρος των πόρων.

Οι πολίτες συμφώνησαν ότι η προσέγγιση των γενικόλογων προσκλήσεων, οδήγησε αποδεδειγμένα σε καθυστερήσεις, ασάφειες προκηρύξεις και άλλα προβλήματα, ιδιαίτερα στην περίπτωση προσκλήσεων με πολλαπλούς αποδέκτες. Παράλληλα όμως τόνισαν ότι οι νέες προσκλήσεις θα πρέπει να θέτουν συγκεκριμένους και μετρήσιμους στόχους, τόσο σε επίπεδο πρόκλησης όσο και σε επίπεδο φορέα και προτεινόμενης πράξης.

Οι πολίτες σημείωσαν ότι θα πρέπει να ιεραρχηθούν οι απαιτούμενες δράσεις, ώστε να υλοποιηθούν άμεσα έργα εθνικής προτεραιότητας

3.1.2 Επιπλέον Προτεραιότητες-Δράσεις-Παρεμβάσεις

Οι πολίτες πρότειναν την προσθήκη δράσεων και προτεραιοτήτων σε σχέση με τους τομείς της Προστασίας του Πολίτη, των Μεταφορών, της Πράσινης Ανάπτυξης και της Ενεργειακής Διαχείρισης. Ειδικότερα, μερικές από τις δράσεις που αναφέρθηκαν κατ' επανάληψη ήταν:

- Δράσεις στα πλαίσια της αποδοτικότητας και της Πράσινης Ανάπτυξης όπως η εξοικονόμηση ενέργειας στη διαχείριση της ενεργειακής ζήτησης.
- Υπηρεσίες Έξυπνων Μεταφορών, Έξυπνου Φωτισμού των δρόμων, Έξυπνης Επιτήρησης της κίνησης, Ιατρικής Παρακολούθησης κλπ. με στόχο τον εκσυγχρονισμό των πόλεων και της τελικής δημιουργίας «έξυπνων» πόλεων.
- Δράσεις του ιδιωτικού τομέα που άπτονται της δημόσιας διοίκησης και συμβάλλουν στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Τέθηκε ως θέμα η ενίσχυση δράσεων διαλειτουργικότητας και συνεργασίας του Ιδιωτικού Τομέα με το Δημόσιο με σκοπό την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Δράσεις για την ενεργειακή διαχείριση σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά.
- Δράσεις για την ανάπτυξη και ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού του Δημόσιου στη διαχείριση ΤΠΕ, που μπορούν να περιλαμβάνουν εκπαιδεύσεις, σεμινάρια, - Δράσεις μεταφοράς τεχνογνωσίας από «έμπειρους» σε «άπειρους» φορείς, eGovernment Competency Center, το οποίο θα συλλέγει, θα αναδεικνύει και θα διαδίδει τις βέλτιστες πρακτικές υλοποίησης δράσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Πρωτοβουλίες για τις κατάλληλες θεσμικές παρεμβάσεις που θα επιτρέψουν την ορθή επιχειρησιακή λειτουργιών των έργων, υπερβαίνοντας εμπόδια ή δικαιολογίες για τη μη χρήση-αξιοποίηση των έργων. Πέρα από τις θεσμικές παρεμβάσεις απαιτείται να δοθεί έμφαση σε διαδικασίες διαχείρισης αλλαγών (change management) στη δημόσια διοίκηση σε σχέση με την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας έργων πληροφορικής.

Μεταξύ των βασικών παρεμβάσεων άμεσης προτεραιότητας αναφέρθηκαν:

- eΑσφάλιση - Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες σε Ασφαλιστικά Ταμεία (πχ ΟΑΕΕ)
- Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες για την Παροχή Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών στους ΟΤΑ (επιπέδου 3,4,5)
- Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Κοινωνικών Υπηρεσιών.
- Ηλεκτρονικές Προμήθειες.
- Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Παροχής Υπηρεσιών στον Τουρισμό/Πολιτισμό (Destination Management Systems) με Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες επιπέδου 5.
- Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Ανοικτής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης.

3.1.3 Προβλήματα Λειτουργίας των συστημάτων

Πολλές από τις προτεινόμενες ενέργειες (π.χ. σχόλια πολιτών, επιχειρησιακή ευφυΐα και πληροφόρηση) υποστηρίζονται ήδη από τα υπάρχοντα συστήματα. Υπάρχει όμως συχνά αδυναμία συγκέντρωσης και αξιοποίησης της υπάρχουσας

πρωτογενούς πληροφορίας, καθώς και προβλήματα ελλιπούς χρήσης-αξιοποίησης των συστημάτων.

3.1.4 Ισχυρή Πολιτική Βούληση

Σημειώθηκε η σημασία ύπαρξης ισχυρής πολιτικής βούλησης για την υλοποίηση αλλαγών στη δημόσια διοίκηση με πυρήνα τις ΤΠΕ. Διαφορετικά οι όποιες υλοποιήσεις συστημάτων μπορεί να μη φέρουν κανένα αποτέλεσμα.

Η πολιτική βούληση μπορεί να αντικατοπτρίζεται και στη δημιουργία ομάδα Επιτελικής Παρακολούθησης απαρτιζόμενη από στελέχη όλων των Υπουργείων, τα οποία θα αποτελούν τον συνδετικό κρίκο με τις αντίστοιχες Ομάδες του κάθε Υπουργείου. Οι τελευταίες πρέπει να αναλάβουν την εξειδίκευση και αναλυτική παρακολούθηση των έργων ΤΠΕ του Υπουργείου τους.

3.1.5 Συμμετοχή Πολιτών και Δημοσίων Λειτουργών

Η συμμετοχή των πολιτών αλλά κυρίων των δημόσιων λειτουργών αποτελεί προϋπόθεση για την ορθή υλοποίηση και λειτουργία των δράσεων.

3.2 Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας μέσω των ΤΠΕ

Τα κυριότερα σχόλια των πολιτών για την εν λόγω υποενότητα συνοψίζονται στα παρακάτω σημεία:

3.2.1 Ενίσχυση ΜΜΕ

Σημειώθηκε η σημασία της ενίσχυσης των ΜΜΕ (χρηστών ΤΠΕ) μέσω του προγράμματος, μέσω της ανάπτυξης και λειτουργίας υπηρεσιών και υποδομών SaaS. Η ενίσχυση ΜΜΕ θεωρήθηκε από πολλούς σημαντικότερη από την ενίσχυση μεγάλων ή πολύ μεγάλων επιχειρήσεων. Αρκετοί όμως συμπολίτες μας σημείωσαν την ανάγκη επιδότησης όλων των επιχειρήσεων χωρίς αποκλεισμούς βάση μεγέθους ή δραστηριότητας.

Σημαντική όμως είναι και η στήριξη των ΜΜΕ που παράγουν καινοτομικά προϊόντα και λύσεις ΤΠΕ. Διατυπώθηκε η ιδέα της στήριξης νέων και καινοτόμων υπηρεσιών, μέσω πιστοποίησης των προϊόντων που παράγονται, αλλά και την αναγνώριση / βράβευση υπηρεσιών και προϊόντων.

Μια ακόμα σημαντική κατεύθυνση είναι η χρηματοδότησης της (εικονικής) συνεργασίας και της συνέργειες των επιχειρήσεων (clustering). Οι συνεργασίες μπορούν να εμπλέκουν και πανεπιστήμια και να στοχεύουν στην παραγωγή καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών.

3.2.2 Ενίσχυση-Επιδότηση Επιχειρήσεων

Σε σχέση με τις διαδικασίες ενίσχυσης, σημειώθηκε η σημασία του να είναι οι διαδικασίες απλές, ταχείες και άμεσες, με ιδιαίτερα αυστηρούς ελέγχους όμως σε σχέση με το τελικό αποτέλεσμα. Η επιδότηση θα πρέπει να γίνεται στη βάση ουσιαστικών δράσεων και όχι δράσεων του παρελθόντος που οδήγησαν σε υπερτιμολογήσεις υπολογιστικών συστημάτων και κατασκευή άδειων ιστοσελίδων. Οι επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει να καλύπτουν τη βελτίωση υποδομών, την προμήθεια εργαλείων εξοπλισμού και λογισμικού, αλλά κυρίως το κόστος του υφιστάμενου και του νέου προσωπικού.

Ακόμα τονίστηκε η σημασία της επιδότησης των παρακάτω δράσεων:

- Δράσεις υποστήριξης νέων υπηρεσιών και προϊόντων ελληνικής προσιθέμενης αξίας, τα οποία να τεκμηριώνουν την βιωσιμότητά τους σε σχέση με τον διεθνή και εγχώριο ανταγωνισμό.
- Δράσεις που να ενισχύουν την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη από τον πρωτογενή έως και τον τριτογενή τομέα.
- Δημιουργίας ψηφιακού περιεχομένου, αλλά και παραγωγικής λειτουργίας των συστημάτων πριν την οριστική παραλαβή του.
- Προώθηση νέων υπηρεσιών και προϊόντων σε Ελλάδα και εξωτερικό. Η ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων τονίστηκε ως ιδιαίτερα σημαντική από πάρα πολλούς συμμετέχοντες στη διαβούλευση.
- Συμβουλευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες για την αύξηση της παραγωγής και των πωλήσεων.
- Υπηρεσίες του Ιδιωτικού τομέα που εξυπηρετούν την ηλεκτρονική διακυβέρνηση.
- Επιχορήγηση μιας διαδικασίας προσφοράς-ζήτησης υπηρεσιών μεταξύ διαφορετικών επιχειρήσεων.
- Δημιουργία θέσεων εργασίας ΤΠΕ υψηλής παραγωγικότητας και εξειδίκευσης.
- Εξασφάλιση της απρόσκοπτης συνδεσιμότητας με βάση υψηλές ταχύτητες πρόσβασης.
- Υλοποιήσεις προϊόντων και λύσεων ΤΠΕ που οδηγούν αποδεδειγμένα σε οικονομικά οφέλη για τους χρήστες τους.
- Εκπαίδευσης σε γνώσεις και δεξιότητες ΤΠΕ (π.χ. στα πρότυπα παλαιότερων δράσεων εκπαίδευση για μαθητές και γονείς).

3.2.3 Θεματικές Περιοχές

Οι θεματικές περιοχές στις οποίες θα ενισχυθεί η επιχειρηματικότητα με χρήση ΤΠΕ περιλαμβάνουν, την Υγεία, την κοινωνική ασφάλιση, τον Τουρισμό, τον Πολιτισμό, το αγροτικά προϊόντα, τις Τηλεπικοινωνίες (υπηρεσίες μέσω κινητών τηλεφώνων, κλπ), την Ενέργεια (ενεργειακή διαχείριση, ανανεώσιμες πηγές, την πράσινη ανάπτυξη).

3.2.4 Αναγνώριση Niche Markets

Ως τεχνολογικές περιοχές που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε προϊόντα για νέες για τα ελληνικά δεδομένα αγορές σημειώθηκαν από τους πολίτες οι: Cloud

Computing, SaaS, υπηρεσίες τηλεϊατρικής, υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας μέσω ΤΠΕ, υπηρεσίες προσωπικού ιατρικού φακέλου, υπηρεσίες mobile computing, smartphones, υπηρεσίες κοινωνικής δικτύωσης, υπηρεσίες υποστήριξης, ηλικιωμένων, υπηρεσίες ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών και ηλεκτρονικής ανάγνωσης, υπηρεσίες ενεργειακής διαχείρισης, ηλεκτρονικές υπηρεσίες μετατροπής φυσικών συναλλαγών σε συναλλαγές με άυλους ηλεκτρονικούς πόρους.

3.2.5 Υποστήριξη ΑΜΕΑ

Θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη δημιουργία υπηρεσιών για υποστήριξη ΑΜΕΑ, ενώ όλες οι υπηρεσίες θα πρέπει να είναι προσβάσιμες σε ΑΜΕΑ. Οι αντίστοιχες αγορές είναι πολύ σημαντικές και αναπτυσσόμενες.

3.3 Ανάπτυξη και αξιοποίηση ψηφιακών υποδομών και περιεχομένου

Τα κυριότερα σχόλια για την εν λόγω υποενότητα συνοψίζονται στα παρακάτω σημεία:

3.3.1 Ευρυζωνικότητα - Τηλεπικοινωνιακές Υποδομές και Υπηρεσίες

Σε σχέση με τις ελάχιστες απαιτήσεις ευρυζωνικών συνδέσεων, υποδομών και υπηρεσιών, τόσο πολίτες όσο και εταιρίες εξέφρασαν διάφορες απόψεις για το απαιτούμενο αλλά και το ιδανικό εύρος ζώνης. Κατ' ελάχιστον τονίστηκε η αναγκαιότητα ονομαστικών ταχυτήτων από το δίκτυο προς τον πολίτη (downlink) της τάξεως των 1 – 2 Mbps ακόμα και στις δυσπρόσιτες ή αραιοκατοικημένες περιοχές. Φυσικά ανάλογα με το είδος και τη διάθεση των υπηρεσιών (π.χ. πολυκαναλική διάθεση) σημειώθηκε ότι θα πρέπει να αναπτυχθούν περισσότερα ενσύρματα αλλά κυρίως ασύρματα δίκτυα. Γενικότερα τονίστηκε ότι η ασύρματη ευρυζωνικότητα θα πρέπει να συμπληρώνει τις δυνατότητες των ενσύρματων δικτύων σε όλες τις υπηρεσίες που απολαμβάνουν οι πολίτες εκτός της οικίας του ή/και σε δημόσιους χώρους.

Λόγω της εξέλιξης ευρυζωνικών ταχυτήτων και τεχνολογιών, κάποιοι τόνισαν ότι θα πρέπει να επικαιροποιούνται τακτικά οι ανάγκες σε ευρυζωνικές συνδέσεις στο σύνολο της χώρας δηλ. τόσο σε αστικά/ ημιαστικά κέντρα όσο και αραιοκατοικημένες και δυσπρόσιτες περιοχές.

Σε σχέση με νέες διαδικτυακές εφαρμογές και υπηρεσίες που θα πρέπει να προωθηθούν πολίτες και επιχειρήσεις ανέφεραν ένα μεγάλο σύνολο υπηρεσιών που περιλαμβάνουν την ψηφιακή τηλεόραση, υπηρεσίες τηλεϊατρικής, υπηρεσίας τηλεφροντίδας, web tv, πρόσβασης σε ψηφιακές βιβλιοθήκες, ηλεκτρονική διακυβέρνηση και γενικότερα όλες τις υπηρεσίες προς τον πολίτη, έξυπνοι οικισμοί, 'έξυπνα' Ενεργειακά Δίκτυα (Smart Grids), ηλεκτρονική διακυβέρνηση, τηλε-εκπαίδευση, υπηρεσίες περιεχομένου : data, video, audio, υπηρεσίες real time φυσικής ασφάλειας.

Σημειώθηκε ακόμα η αναγκαιότητα πλήρους αξιοποίησης υπηρεσιών που προσφέρονται από την υποδομή του «ΣΥΖΕΥΞΙΣ» (τηλεφωνία, πρόσβαση στο διαδίκτυο, φιλοξενία διαδικτυακών τόπων, ψηφιακές υπογραφές) καθώς και επέκταση των υπηρεσιών αυτών σε βάθος ώστε να καλυφθούν όλες οι Δημόσιες υπηρεσίες.

Για την προώθηση της ευρυζωνικότητας και των απαιτούμενων επενδύσεων διατυπώθηκαν ακόμα προτάσεις για διαμόρφωση κατάλληλου επενδυτικού, διαμόρφωση του απαραίτητου ρυθμιστικού πλαισίου, υλοποίηση δράσεων τόνωσης της ζήτησης, μηχανισμούς κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση ευρυζωνικών δικτύων σε περιοχές όπου δεν είναι ελκυστική ή οικονομικά βιώσιμη η ανάπτυξη από ιδιώτες επενδυτές.

3.3.2 Ηλεκτρονικές Υποδομές και Υποδομές Υπηρεσιών

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης η συζήτηση για το Cloud Computing αποτέλεσε πεδίο διατύπωση πολλαπλών και συγκρουόμενων απόψεων. Πολλοί τόνισαν ότι το Cloud Computing αποτελεί μια διεθνή τάση που κερδίζει έδαφος στο χώρο των ΤΠΕ και προβάλλεται ως λύση που μπορεί να μεγιστοποιήσει την ευελιξία των υπολογιστικών υποδομών με ταυτόχρονη ελαχιστοποίηση κόστους. Από την άλλη η τεχνολογία αυτή δεν είναι σύμφωνα με πολλούς στο απόγειο της ωριμότητάς της, εγείροντας ζητήματα/θέματα ασφάλειας δεδομένων, εγγύησης ποιότητας υπηρεσίας, έλλειψης καλών πρακτικών και προτύπων. Τα ζητήματα αυτά άπτονται τόσο τεχνικών θεμάτων, όσο και θεμάτων πρακτικής εφαρμογής. Υπήρξαν δε και πολίτες που προεξόφλησαν την αποτυχία του μοντέλου cloud computing.

Ως μια πιο ρεαλιστική προσέγγιση, πολλοί από τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση τόνισαν την άμεση υιοθέτηση λύσεων SaaS και IaaS, που μπορούν επίσης να δημιουργήσουν οικονομίες κλίμακας και οφέλη. Αντίστοιχα μπορούν να αξιοποιηθούν άμεσα λύσεις εικονικοποίησης (virtualization) και συνένωσης εξυπηρετητών (consolidation), και να προσφέρουν έτσι οικονομικά οφέλη, ιδιαίτερα αν συνδυαστούν με χρήση υπάρχοντων υποδομών εξυπηρετητών. Οι παραπάνω τεχνολογίες μπορούν να συμβάλουν άμεσα προς τις επιθυμητές κατευθύνσεις για οικονομίες κλίμακας, «πράσινη» στροφή, βελτιωμένη διαχειριστικότητα και εξασφάλιση διαθεσιμότητας των δεδομένων.

Πολίτες επεσήμαναν ότι η μετάβαση προς το Cloud Computing θα πρέπει να τεκμηριωθεί από τεχνοοικονομικές μελέτες, αλλά και να αξιοποιήσει καλές πρακτικές από άλλες χώρες και με βάση τις ανάγκες των τελικών χρηστών. Παράλληλα σημειώθηκε ότι θα πρέπει να εφαρμοστούν τεχνολογίες και αρχές Green IT για να επιτευχθούν μετρήσιμα οφέλη στην μείωση του ενεργειακού κόστους και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των υποδομών.

3.3.3 Ψηφιακό Περιεχόμενο

Οι πολίτες συμφώνησαν με την αναγκαιότητα του να δώσει το πρόγραμμα έμφαση στη δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου. Οι επιθυμητές περιοχές για νέες

ψηφιακές βιβλιοθήκες αφορούν σε κεντρικά μητρώα πολιτών, εθνικά μητρώα, υποδομές ψηφιακών πιστοποιητικών, δημόσιες ψηφιακές βιβλιοθήκες, πολιτιστικές βιβλιοθήκες, βιβλιοθήκες για εκπαίδευση και κατάρτιση, επιστημονική παραγωγή, αποτελέσματα ερευνητικών και αναπτυξιακών έργων, προγράμματα χρηματοδότησης, πατέντες κ.ά.

Οι πολίτες συμφώνησαν και με την προσέγγιση ανοιχτών δεδομένων δημόσιας πρόσβασης, τονίζοντας την επιθυμία τους να έχουν (μεταξύ άλλων) πρόσβαση σε στοιχεία δαπανών του δημοσίου (Συμβάσεις προμηθειών, Στοιχεία εκτέλεσης Προϋπολογισμών), αποφάσεις αιρετών οργάνων και υπηρεσιών, νομοθεσία, νομολογία και κανονιστικό πλαίσιο, κωδικοποιημένο και ταξινομημένο κατά τομέα (πχ Βιομηχανία, Περιβάλλον κλπ), διαβουλεύσεις, συμβάσεις, πληρωμές και γενικά ότι ενισχύει τη διαφάνεια. Παράλληλα, ζήτησαν να επεκταθεί η πρόσβαση σε ψηφιακά δεδομένα όπως πολιτιστικό περιεχόμενο, το σύνολο των περιεχομένων της Εθνικής Βιβλιοθήκης και της Βιβλιοθήκης της Βουλής.

Σημειώθηκαν ακόμα μοντέλα βάσει των οποίων θα καθορίζεται προς ποιους θα είναι ελεύθερη η διάθεση του κάθε περιεχομένου/βιβλιοθήκης. Παράλληλα το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), παρουσίασε σειρά κατευθύνσεων για την καλύτερη δυνατή δημιουργία και αξιοποίηση ψηφιακών βιβλιοθηκών με χρήση σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. γεωπληροφορικά συστήματα, συστήματα κοινωνικής δικτύωσης, τεχνικές Web2.0 / mashup, τεχνικές σημασιολογικού ιστού κλπ.).

Τέλος τονίστηκε ιδιαίτερα η σημασία υποστήριξης δράσεων για τη βιωσιμότητα των επενδύσεων σε ψηφιακό περιεχόμενο μετά την περίοδο της υλοποίησης και παραλαβής.

4 Ενότητα Γ «Κοινές αρχές και στρατηγικές για την εξασφάλιση των στόχων του Προγράμματος»

4.1 Εισαγωγή τεχνολογιών και μεθοδολογιών που αφορούν το σύνολο των παρεμβάσεων

Τα βασικά σχόλια στην υποενότητα αυτή αφορούσαν στις προτεινόμενες κατά τη διαβούλευση τεχνολογίες και μεθοδολογίες.

4.1.1 Cloud Computing

Η συζήτηση για το cloud computing έκανε αναφορά ή/και παραπομπή στα σχόλια και τις απόψεις που διατυπώθηκαν στις προηγούμενες υποενότητες. Σε γενικές γραμμές υπήρξε συμφωνία στα πλεονεκτήματα των προσεγγίσεων SaaS/IaaS, αλλά και επιφυλάξεις για την ωριμότητα και τη χρησιμότητα του cloud computing. Σημειώθηκε όμως ότι η υιοθέτηση των παραπάνω τεχνολογιών θα πρέπει να συνδυαστεί και με νέες μορφές προμήθειας, συμβασιοποίησης και συνεργασίας στα πλαίσια των έργων όπως π.χ. managed services, business process outsourcing, framework contracts, e-procurement, κλπ. Ορισμένοι πολίτες τόνισαν ότι δεν είναι

ακόμα ώριμες και οι συνθήκες π.χ. δεν έχουν προσδιοριστεί τεχνικές προδιαγραφές για τη σύνδεση των διάφορων υπολογιστικών συστημάτων και των κομματιών λογισμικού που απαιτούνται για την ανάπτυξη του cloud computing, ενώ δεν είναι ακόμα πλήρης η χρήση των ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Ελλάδα.

4.1.2 Πολυκαναλική Διάθεση

Οι περισσότερες απόψεις που διατυπώθηκαν συνέτειναν υπέρ της πολυκαναλικής διάθεσης των υπηρεσιών, στη βάση του ότι ο πολίτης πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει οποιαδήποτε υπηρεσία από οποιαδήποτε συσκευή, οποτεδήποτε από οπουδήποτε επιθυμεί. Δεν έλειψαν και λίγες απόψεις που χαρακτήρισαν την πολυκαναλική διάθεση πολυτέλεια δεύτερης προτεραιότητας, καθώς και απόψεις που σημείωσαν πρωταρχικά τη σημασία της διαθεσιμότητας της υπηρεσίας υποβαθμίζοντας σχετικά τον τρόπο διάθεσής της.

4.1.3 Διαλειτουργικότητα

Η διαλειτουργικότητα αποτελεί ιδιαίτερα σημαντικό και επιθυμητό χαρακτηριστικό, κατά την άποψη όλων των πολιτών και των εταιριών που συμμετείχαν στη διαβούλευση. Για την επίτευξή της σημειώθηκε η σημασία υιοθέτησης διεθνώς αποδεκτών και ανοιχτών προτύπων, σύμφωνα με τα οποία όλοι οι προμηθευτές τεχνολογικών λύσεων και υπηρεσιών μπορούν να παρέχουν λύσεις που είναι συμβατές μεταξύ τους. Η υιοθέτηση των ανοιχτών προτύπων (π.χ. σε πρότυπα ανταλλαγής δεδομένων, διεπαφές, μεταδεδομένα) θα πρέπει να είναι καθολική όπου αυτά υπάρχουν (π.χ. σε ψηφιακές βιβλιοθήκες, αποθετήρια, βιβλιογραφικά συστήματα).

Επισημάνθηκε όμως ότι η διασφάλιση της διαλειτουργικότητας θα πρέπει να καλύπτει και θεσμικά, οργανωτικά και σημασιολογικά θέματα, με σημαντικότερο όλων την ύπαρξη καλά ορισμένου και τεκμηριωμένου data dictionary.

4.1.4 Ισότιμη Υποστήριξη Εμπορικού Λογισμικού και του Ελεύθερου Λογισμικού (ΕΛ) ή/και του Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΛΑΚ)

Συνολικά υπήρξε θετική άποψη για τη δυνατότητα υιοθέτησης ανοικτού λογισμικού ή/και ελεύθερου λογισμικού. Σημειώθηκε ότι είναι εφικτή η υλοποίηση υπηρεσιών του δημοσίου με Ελεύθερου Λογισμικού/Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα και στόχο τη μείωση του κόστους υλοποίησης και λειτουργίας ενός συστήματος. Σημειώθηκαν όμως και σημαντικά ζητήματα που αφορούν τη χρήση Ελεύθερου Λογισμικού/Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα όπως π.χ. την υποστήριξη και τις μελλοντικές αναβαθμίσεις του λογισμικού, το ποιος έχει ευθύνη για την επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν κατά τη χρήση, το ποιος έχει ευθύνη σε περίπτωση λαθών ή άλλων τροποποιήσεων, την ωριμότητα και γνώση των τελικών δικαιούχων κλπ. που αποτελούν παράγοντες οι οποίοι μπορούν τελικά να αυξήσουν την πολυπλοκότητα και το τελικό κόστος του λογισμικού. Για το λόγο αυτό κάποιοι συμπολίτες μας σημείωσαν ότι γνώμονας θα πρέπει να είναι το συνολικό κόστος

κτήσης (TCO – Total Cost of Ownership) μιας λύσης ΕΛ ή ΛΑΚ και φυσικά το πώς αυτό το κόστος συγκρίνεται με το αντίστοιχο κόστος μιας εμπορικής λύσης.

Τέλος σε σχέση με το ΕΛ και το ΛΑΚ, σημειώθηκε η τεχνογνωσία των Ελληνικών Πανεπιστημίων και η περίπτωση να αξιοποιηθεί. Υπήρξαν όμως και φωνές που διαχώρισαν τη λειτουργία και την κουλτούρα ενός Πανεπιστημίου από αυτές των εταιριών, συνιστώντας ότι τα Πανεπιστήμια δεν έχουν την κατάλληλη κουλτούρα για να εγγυηθούν μια εμπορικά άρτια λύση.

4.1.5 Ανοιχτά Δεδομένα

Σε γενικές γραμμές υπήρξε συμφωνία για τη διάθεση/υποστήριξη ανοιχτών δεδομένων, μέσω π.χ. δημόσια διάθεσης του ψηφιακού περιεχομένου μέσω web services σε μορφή κατάλληλη για επαναχρησιμοποίηση. Το ΕΚΤ σημείωσε ότι η δημόσια διάθεση μέσω web services είναι απαραίτητο να υπάρχει για τα μεταδεδομένα του ψηφιακού υλικού, με χρήση κατάλληλων αδειών χρήσης ώστε να είναι ξεκάθαρο το καθεστώς των πνευματικών δικαιωμάτων. Παράλληλα τόνισε ότι εξαιρέσεις στην ελεύθερη πρόσβαση μπορεί να προβλέπονται αλλά μόνο σε ειδικές περιπτώσεις.

5 Ενότητα Δ «Γενικές Προτάσεις»

Σε επίπεδο γενικών προτάσεων για το πρόγραμμα, διατυπώθηκαν οι ακόλουθες:

- Να επιλέγονται οι καλύτερες προτάσεις, λαμβάνοντας υπ' όψη και το κριτήριο της βιωσιμότητας.
- Στις προσκλήσεις να πρέπει να υπάρχουν δυνατότητες για συμμετοχή του συνόλου της αγοράς, δηλαδή έργα κάθε μεγέθους και εξειδίκευσης ώστε να μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα οι μεγάλες επιχειρήσεις πληροφορικής αλλά και οι μικρότερες.
- Να ολοκληρωθούν, να επικαιροποιηθούν και να χρησιμοποιούνται μητρώα αξιολογητών, διαγωνιζομένων, κλπ.
- Να δημοσιοποιούνται τακτικά τα στοιχεία προόδου κάθε έργου (συμπεριλαμβανομένων εκθέσεων αναμενόμενων επιδράσεων πριν την έναρξή του και αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν μετά την λειτουργία του).
- Να ενθαρρυνθούν διακλαδικές συνεργασίες με εστίαση στην ανάπτυξη νέων και καινοτόμων υπηρεσιών.
- Να ενθαρρύνει την καινοτομία μέσω καινοτόμων δραστηριοτήτων Έρευνας & Τεχνολογίας.
- Να μειωθούν τα επίπεδα λήψης απόφασης και ο απαιτούμενος χρόνος (π.χ. σε το πολύ 6 μήνες) για την ολοκλήρωση προμηθειών (υπηρεσιών ή/και συστημάτων).
- Να δημοσιοποιούνται «συμπυκνωμένες» προκηρύξεις που θα εστιάζουν στους επιχειρησιακούς και λειτουργικούς στόχους των έργων και όχι στις τεχνικές προδιαγραφές των συστημάτων.
- Να υιοθετηθούν εφαρμογές ανοιχτού λογισμικού, εφ' όσον μειώνουν το συνολικό κόστος των λύσεων.

- Να μη δίνεται δυνατότητα σε φορείς να συμμετέχουν στο πρόγραμμα ταυτόχρονα ως υποψήφιοι ανάδοχοι και αυτοδύναμοι τελικοί δικαιούχοι, όπως έχει γίνει στο παρελθόν με Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Κέντρα και ιδρύματα Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα. Μια τέτοια δυνατότητα συνιστά νόθευση του ανταγωνισμού και πρέπει να αποφεύγεται.
- Να μπορούν οι αναπτυξιακές εταιρίες να συμμετάσχουν ως αυτοδύναμοι τελικοί δικαιούχοι σε προσκλήσεις του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση.
- Να αξιοποιηθούν τα πανεπιστήμια για την υλοποίηση δράσεων του Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση.
- Να αξιολογηθούν τα έργα που έχουν γίνει έως τώρα προκειμένου να αποτελέσει η αξιολόγηση βάση για τη χάραξη σωστών μελλοντικών παρεμβάσεων.
- Να δημιουργηθούν εθνικά μητρώα που είναι απολύτως απαραίτητα για μια σειρά παρεμβάσεων όπως το εθνικό συνταγολόγιο (μητρώα Ιατρών, Φαρμακείων, ασφαλισμένων – ανασφάλιστων) και η αναβάθμιση του φορολογικού συστήματος (μητρώο επιχειρήσεων, επαγγελματιών, κ.λπ.).
- Να σχεδιαστούν προγράμματα για τη σταδιακή επιμόρφωση των Δημοσίων Υπαλλήλων στις ΤΠΕ.
- Να επιταχυνθούν και να διευρυνθούν προγράμματα παροχής φθηνών ευρυζωνικών υπηρεσιών.
- Να προωθηθεί η διαφάνεια σε όλες τις πτυχές και τις φάσεις του προγράμματος μέσω της συνεχούς δημοσίευσης στοιχείων (δράσεων, αξιολογήσεων, προόδου έργων κλπ) στο διαδίκτυο.
- Να τεθεί η μείωση της ανεργίας ως μετρήσιμος στόχος του προγράμματος.
- Να δοθούν Κίνητρα για συμπράξεις εταιρειών που γρήγορα και αποτελεσματικά να υλοποιούν έργα άμεσης προτεραιότητας για την παρούσα οικονομική συγκυρία.
- Να υποστηριχθεί η επιχειρηματικότητα στον κλάδο των ΤΠΕ, μέσω κινήτρων και επιδοτήσεων με έλεγχο και ουσιαστική αξιολόγηση των φορέων.
- Να διασυνδεθούν ψηφιακά όλοι οι φορείς που εμπλέκονται στην καθημερινότητα του πολίτη.
- Να επιδιωχθούν συνεργασίες με άλλες χώρες που έχουν αντίστοιχες προτεραιότητες και στόχους.
- Να γίνει πρόβλεψη για ουσιαστική ανάδραση σε ότι σχεδιαστεί αλλά και σε ότι έχει γίνει μέχρι τώρα.
- Να επανεξεταστούν τα κριτήρια για τη συμμετοχή των ΟΤΑ σε προσκλήσεις του προγράμματος.
- Να δημοσιεύονται οι αξιολογήσεις των ενταγμένων έργων και των τελικών ελέγχων φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των έργων, ως προς τους αρχικά τιθέμενους στόχους.
- Να δοθεί η δυνατότητα να υποβληθούν κοινές προτάσεις από δύο τουλάχιστον τελικούς δικαιούχους οι οποίοι να δεσμεύονται αμοιβαίως σε κοινούς στόχους και κυρίως αποτελέσματα. Αυτό θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη εξωστρέφεια και συλλογικότητα.